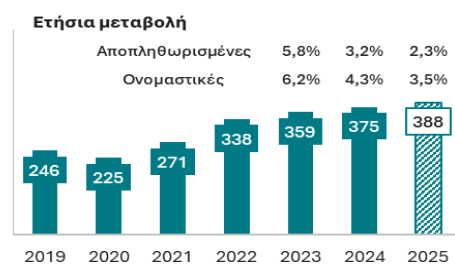

Οι διεθνείς προκλήσεις θέτουν τα ελληνικά τρόφιμα ενώπιον μιας κρίσιμης καμπής και ευκαιρίας

Σε ανοδική τροχιά παραμένουν οι πωλήσεις του επιχειρηματικού τομέα το πρώτο εξάμηνο του 2025, με αισθητή ωστόσο επιβράδυνση υπό το βάρος των αυξανόμενων διεθνών πιέσεων, σύμφωνα με το νέο τεύχος «Τάσεις του Επιχειρείν» της [Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας](#). Βάσει της ανάλυσης, η παρούσα διεθνής πίεση μπορεί να λειτουργήσει όχι μόνο ως εμπόδιο αλλά και ως παράθυρο ευκαιρίας — ιδιαίτερα για κλάδους με ανθεκτικότητα και αυξανόμενη εξωστρέφεια, όπως τα τρόφιμα. Μπορεί να επισπεύσει τη μετάβασή τους σε κλάδο υψηλής προστιθέμενης αξίας, μέσα από: (i) στοχευμένες επενδύσεις σε τεχνολογία και (ii) συνεργατικά σχήματα που εξασφαλίζουν κρίσιμη μάζα, οικονομίες κλίμακας και σταθερή ένταξη στις διεθνείς αλυσίδες αξίας.

Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα

ποσά σε δις €

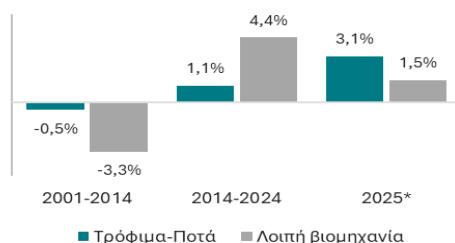

Πηγές: Elstat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Ξεκινώντας από τις συνολικές επιδόσεις του επιχειρηματικού τομέα, θετική ήταν η πορεία πωλήσεων στο 1^ο τρίμηνο του 2025, σημειώνοντας ετήσια αύξηση 0,9% (σε αποπληθωρισμένους όρους). Ενώ η επίδοση ήταν χαμηλότερη συγκριτικά με το προηγούμενο 12μηνο (3,2% σε αποπληθωρισμένους όρους) υπό το βάρος της δύσκολης διεθνούς συγκυρίας (γεωπολιτική αβεβαιότητα, επιθετική δασμολογική πολιτική των ΗΠΑ), σταδιακή βελτίωση συνθηκών αναμένεται για το υπόλοιπο του έτους. Η εκτίμηση αυτή υποστηρίζεται από i) τις θετικές προσδοκίες των επιχειρήσεων (δείκτης εμπιστοσύνης Ιουνίου υψηλότερος από μεσοπρόθεσμο μέσο όρο), ii) τις πρώτες ενδείξεις για το 2^ο τρίμηνο και iii) τη συμφωνία δασμών 15% στις ευρωπαϊκές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ (περιορίζοντας την αβεβαιότητα δυσμενέστερων σεναρίων). Υπό αυτές τις συνθήκες αναμένουμε συνολική επίδοση για το 2025 της τάξης του 2,3% σε αποπληθωρισμένους όρους (έναντι 3% το 2024). Βασικό στήριγμα αναμένεται να παραμείνουν οι επενδύσεις σε τομείς IT και κατασκευών (με επιβράδυνση λόγω θεσμικών αβεβαιοτήτων), ενώ ήπια θετικές επιδόσεις αναμένονται σε βιομηχανία και εμπόριο, που επηρεάζονται περισσότερο από αναταράξεις στο διεθνές εμπόριο.

Διαχρονική πορεία πωλήσεων

μέση ετήσια μεταβολή περιόδου, σε αποπληθωρισμένους όρους

Πηγές: Elstat, Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα
* Εκτίμηση βάσει της επίδοσης του 1^{ου} 5μήνου 2025.

Σε αυτό το περιβάλλον ήπιων επιδόσεων, ο κλάδος τροφίμων και ποτών ξεχωρίζει για τη δυναμική του, καταγράφοντας αύξηση +3,1% σε αποπληθωρισμένους όρους το τελευταίο εξάμηνο, υπερβαίνοντας σαφώς τη λοιπή βιομηχανία (+1,5% αντίστοιχα). Η υπεροχή αυτή έρχεται ως φυσική συνέχεια μιας σταδιακής στρατηγικής ενδυνάμωσης την τελευταία 25ετία, με τις πωλήσεις να παραμένουν ανθεκτικές – με ήπιες διακυμάνσεις – ακόμη και σε περιόδους ύφεσης. Παράλληλα, την τελευταία δεκαετία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο σε κρίσιμους δείκτες:

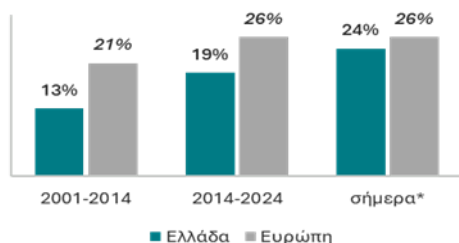
✓ Η εξωστρέφεια του κλάδου βελτιώνεται συνεχώς, αγγίζοντας σήμερα το ¼ των πωλήσεων, από 13% το διάστημα 2001-2014. Έτσι

πλέον προσεγγίζει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (απόκλιση 2 ποσοστιαίων μονάδων, από 8 την αρχή της 25ετίας) και μάλιστα έχει αποκτήσει περισσότερο στρατηγικό χαρακτήρα την τελευταία πενταετία (καθώς πλέον δεν υποκινείται από ανάγκη υποκατάστασης της αδύναμης εσωτερικής ζήτησης).

- ✓ Παράλληλα, βελτιωμένη είναι η χρηματοοικονομική εικόνα του κλάδου την τελευταία δεκαετία, με τον δείκτη απόδοσης ενεργητικού να είναι σχεδόν διπλάσιος από τα προ κρίσης επίπεδα (3,9%, από 2,2% πριν την κρίση, συγκλίνοντας στον ευρωπαϊκό μέσο όρο (4,6%).

Εξωστρέφεια

ως ποσοστό των πωλήσεων της περιόδου

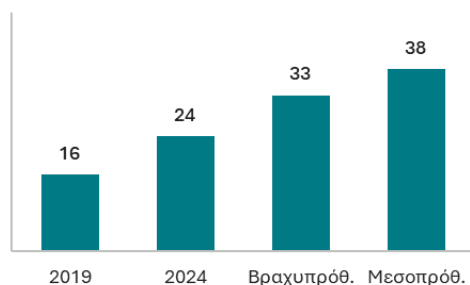

Πηγές: Elstat, Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

* Εκτίμηση βάσει της επίδοσης του 1^{ου} 5μηνου 2025.

Τρόφιμα-Ποτά: Προοπτικές πωλήσεων

ποσά σε δις €

Πηγές: Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

ενίσχυση της εξωστρέφειας: σε 31% των πωλήσεων βραχυπρόθεσμα και 41% μεσοπρόθεσμα – ποσοστά συμβατά με άλλες μικρές αλλά ισχυρές εξαγωγικές ευρωπαϊκές οικονομίες.

Η μετάβαση σε αυτό το νέο παραγωγικό μοντέλο προϋποθέτει συντονισμένες διαρθρωτικές παρεμβάσεις. Βάσει υποδείγματος της ΕΤΕ, οι κύριες παράμετροι που συνδέονται με τη μετάβαση σε έναν αγροδιατροφικό τομέα υψηλής προστιθέμενης αξίας είναι i) η ενίσχυση της έρευνας και ανάπτυξης (γεωργία ακριβείας, τεχνολογία μεταποίησης, τυποποίηση) και ii) η δημιουργία σχημάτων συνεργασίας (clusters, συνεταιρισμοί) για επίτευξη οικονομιών κλίμακας. Σε μια εποχή εμπορικής έντασης, διεθνούς μεταβλητότητας και αναδιάρθρωσης των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων, ο κλάδος τροφίμων και ποτών έχει την ευκαιρία — και όχι απλώς τη δυνατότητα — να μετεξελιχθεί σε διαρθρωτικό μοχλό ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Οικονομικές Μελέτες και Αναλύσεις (Κατηγορία Ελληνική Επιχειρηματικότητα): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/sales-2025q3>.

Μεσοπρόθεσμα, η διεθνής ζήτηση για ελληνικά τρόφιμα αποτελεί στρατηγικό πλεονέκτημα. Η συγκυρία είναι κρίσιμη, με εντεινόμενη γεωπολιτική αστάθεια, αβεβαιότητα στο διεθνές εμπόριο (δασμολογική πολιτική ΗΠΑ, μη ευνοϊκή ισοτιμία ευρώ-δολαρίου) και ανακατατάξεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ (έμφαση σε άμυνα και καινοτομία, αντί επιδοτήσεων και αναπτυξιακών προγραμμάτων). Οι προκλήσεις αυτές πρέπει να δράσουν ως καταλύτες για το επόμενο άλμα του κλάδου. Ειδικότερα, η μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη του κλάδου μπορεί να στηριχθεί σε δύο βασικούς άξονες:

✓ Πρώτον, ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας που προσφέρει η μεταποίηση στην αγροτική παραγωγή, η οποία σήμερα φτάνει μόλις το 46%, έναντι 60% στην ΕΕ. Η σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο θα μπορούσε να αποδώσει €2 δισ. επιπλέον προστιθέμενης αξίας (+32%).

✓ Δεύτερον, ενίσχυση της παραγωγικότητας του πρωτογενούς τομέα (ανά στρέμμα), η οποία σήμερα υπολείπεται κατά περίπου 11% έναντι της ΕΕ. Η μεσοπρόθεσμη σύγκλιση και σε αυτό το επίπεδο θα μπορούσε να αυξήσει τη συνολική προστιθέμενη αξία του κλάδου κατά €3 δισ. (+50%).

Για να είναι εφικτή η απορρόφηση της αυξημένης παραγωγής (άνοδος 40-60% σε όρους πωλήσεων), απαιτείται ταυτόχρονη

Αθήνα, 05 Αυγούστου 2025